EELNÕU
KOMISJONID:

hariduskomisjon	
majanduskomisjon	
kultuuri- ja spordikomisjon	
kogukonnakomisjon	
revisjonikomisjon	JK
sotsiaal- ja heaolukomisjon	
eestseisus	X

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

O T S U S

Põltsamaa 19.08.2026 nr 1-4.2/2026/243

Revisjonikomisjoni kontrolli tulemuste kinnitamine

Põltsamaa Vallavolikogu revisjonikomisjon viis Põltsamaa Vallavolikogu 30.03.2026 otsusega nr 1-3/2026/15 kinnitatud tööplaani alusel läbi Põltsamaa Vallavara OÜ tegevuse kontrolli. Kontroll hõlmas perioodi 01.10.2025-12.06.2026 ning selle tulemused vormistati revisjonikomisjoni 23.07.2026 kontrollaktis nr 1 „Põltsamaa Vallavara OÜ tegevuse kontrolli kohta“.

Kontrolli käigus käsitleti Põltsamaa Vallavara OÜ juhtimist ja osaniku õiguste teostamist, struktuuri ja tööjõukulude kujunemist, vallavara kasutusse andmist ja rendilepinguid, hangete planeerimist ja investeeringute elluviimist, järelevalveasutuse tuvastatud puuduste kõrvaldamist ning puhastusteenuse ümberkorraldamist.

Revisjonikomisjon tuvastas kontrolli käigus järgmised olulisemad puudused ja riskid:

1. **Riigihangete seadusest tulenevate nõuete järgimata jätmine.**
   Põltsamaa Vallavara OÜ on riigihangete seaduse mõistes hankija ning on kohustatud hangete korraldamisel järgima riigihangete seaduses sätestatud nõudeid ja piirmäärasid. Kontrolli ajal puudus ettevõttel 2026. aasta kinnitatud hankeplaan.
   Meistritemaja keldrikorruse elektri- ja ehitustööde kogumaksumus oli komisjonile esitatud andmete kohaselt 79 014 eurot ilma käibemaksuta. Investeeringu elluviimiseks küsiti hinnapakkumisi, kuid riigihangete seaduses sätestatud hankemenetlust läbi ei viidud, kuigi investeeringu kogumaksumus ületas ehitustööde lihthanke piirmäära.
   Kihelkonnamuuseumi püsinäituse rajamise kogumaksumus oli esitatud andmete kohaselt üle 100 000 euro ilma käibemaksuta. Revisjonikomisjon ei tuvastanud ka selle investeeringu puhul riigihangete seaduses nõutud hankemenetluse läbiviimist. Samuti ei esitatud komisjonile võrreldavaid hinnapakkumisi ega dokumente, millest nähtuks töövõtja valiku põhjendatus.

2. **Finantsjuhtimise ja eelarvestamise puudused, sh investeerimiskohustuste võtmine ilma eelnevalt kindlaks määratud rahastamiskatteta.**
   Ettevõtte 2026. aasta struktuurijärgne tööjõukulu koos maksudega on 377 476 eurot, millest valla eelarvest ja projektitoetusest kaetavate vahendite järel tuleb ettevõttel omatuludest katta 140 659 eurot. Samal ajal ei olnud eelarves planeeritud tööjõukulud struktuurijärgse tööjõukuluga kooskõlas, eelarvestatud tööjõukulu oli 73 902 euro võrra väiksem. Ettevõtte eelarves peab olema selgelt kajastatud omatuludest kaetava tööjõukulu suurus ja selle katteallikad.
   Revisjonikomisjoni kontrollitud investeeringute kogumaksumus oli 2026. aastal ligikaudu 180 000 eurot. Kontrolli käigus ei olnud tuvastatav, millistest rahastamisallikatest on kulud kaetud ning puudus dokumenteeritud osaniku otsus täiendavate vahendite eraldamiseks Põltsamaa valla 2026. aasta eelarvest.
   Meistritemaja elektritööde puhul oli ettevõte arvestanud vähemalt 50% ulatuses valla ehk osaniku täiendava toetusega. Kihelkonnamuuseumi püsinäituse rajamise kulud on ettevõttel kavandatud katta omavahenditest ja osaliselt iga-aastasest muuseumi tegevustoetusest ning juhatuse selgituse kohaselt on arvestatud investeeringu kulude katmisega kümneaastase perioodi laekumistest.
   Oluliste investeerimiskohustuste võtmine olukorras, kus nende rahastamisallikad ei ole enne kohustuste võtmist kindlaks määratud ega vajaduse korral osanikuga kokku lepitud, suurendab ettevõtte finantsriski ning võib kaasa tuua vajaduse katta võetud kohustusi valla ehk osaniku eelarvelistest vahenditest või muudeks eesmärkideks kavandatud vahendite arvelt.
3. **Osaniku õiguste teostamise ja juhtimisotsuste ebapiisav dokumenteerimine.**
   Juhatuse liikme ja osaniku esindaja vahelised kohtumised olid küll kirjalikult fikseeritud, kuid vormistatud kohtumiste kokkuvõtetena, mitte osaniku otsuste või koosolekute protokollidena. Kontrolli käigus ei olnud seetõttu võimalik üheselt hinnata, kas kõik osaniku pädevusse kuuluvad küsimused olid otsustatud ja vormistatud viisil, mis tagab nende üheselt mõistetavuse ja hilisema kontrollitavuse. Vallavalitsus nõustus revisjonikomisjoni seisukohaga, et vallale kuuluva äriühingu juhtimisotsused peavad olema nõuetekohaselt dokumenteeritud ja osaniku õiguste teostamine selgelt jälgitav.
4. **Vallavara kasutusse andmise põhimõtete ebapiisav läbipaistvus.**
   Kontrollitud rendilepingutes esines erinevusi rendihindades ja kõrvalkulude arvestamises. Hinnakujunduse aluseks olnud kirjalikke arvutusi või metoodikaid komisjonile ei esitatud. Samuti tuvastati pikaajaline rendi- ja kommunaalkulude võlgnevus, mille tasumiseks sõlmitud kokkulepet ei olnud kontrolli hetkeks nõuetekohaselt täidetud. Revisjonikomisjon pidas vajalikuks kujundada vallavara kasutusse andmiseks läbipaistvad, põhjendatud ja kontrollitavad põhimõtted.
5. **Kontrollimiseks vajalike dokumentide ebapiisav esitamine.**
   Revisjonikomisjonil ei olnud kontrolli käigus võimalik tutvuda kõigi töö- ja käsunduslepingutega, mistõttu ei olnud komisjonil võimalik täies ulatuses hinnata kõigi töökohtade põhjendatust, töötajate tööülesandeid ning nende vastavust ettevõtte struktuurile. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõikest 6 tulenev õigus saada oma ülesannete täitmiseks vajalikke dokumente ja teavet.
6. **Oluliste töökorralduslike muudatuste majandusliku mõju ebapiisav dokumenteerimine.**
   Puhastusteenuse sisseostmiselt oma töötajatele üleminekuga kaasnes revisjonikomisjoni arvutuse kohaselt ettevõttele ligikaudu 13 000 euro suurune täiendav aastane kulu. Kontrolli käigus ei esitatud revisjonikomisjonile majanduslikku analüüsi ega muid dokumente, millest nähtuks, kuidas oli enne muudatuse tegemist hinnatud suurema püsikulu põhjendatust. Vallavalitsus leidis oma seisukohas, et puhastusteenuse ümberkorraldamine oli vajalik, otstarbekas ja põhjendatud, kuid nõustus revisjonikomisjoni ettepanekuga hinnata oluliste töökorralduslike muudatuste majanduslikku mõju.

Põltsamaa Vallavara OÜ esitas revisjoniakti kohta kirjaliku seisukoha 06.08.2026. Põltsamaa Vallavalitsus arutas revisjoniakti ja äriühingu seisukohta 10.08.2026 istungil ning võttis revisjoniakti suhtes seisukoha. Vallavalitsus nõustus muu hulgas vajadusega tagada ettevõtte eelarve, töötasufondi, struktuuri ja töökoormuste omavaheline kooskõla, kasutada eelarve planeerimisel ja täitmise jälgimisel eelarverakendust VeeRa, kujundada läbipaistvad vallavara kasutusse andmise põhimõtted, järgida hangete läbiviimisel riigihangete seadust ja ettevõtte hankekorda ning hinnata oluliste töökorralduslike muudatuste majanduslikku mõju.

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 48 lõike 5 ning Põltsamaa valla põhimääruse § 34 lõike 7, Põltsamaa Vallavolikogu otsustab:

1. Kinnitada Põltsamaa Vallavolikogu revisjonikomisjoni 23.07.2026 kontrollakt nr 1 "Põltsamaa Vallavara OÜ tegevuse kontrolli kohta" vastavalt otsuse lisale.
2. Teha Põltsamaa Vallavalitsusele ülesandeks rakendada Põltsamaa Vallavara OÜ osaniku õiguste teostajana oma pädevuse piires meetmeid kontrollaktis esitatud ettepanekute elluviimiseks ja puuduste kõrvaldamiseks ning esitada Põltsamaa Vallavolikogule hiljemalt 31.01.2027 kirjalik ülevaade rakendatud meetmetest ja kontrollaktis esitatud ettepanekute täitmisest.
3. Teha Põltsamaa Vallavalitsusele ülesandeks kontrollida Põltsamaa Vallavara OÜ 2026. aastal võetud investeerimiskohustuste ja suurenenud püsikulude, sealhulgas tööjõukulude, tegelikke ja kavandatud rahastamisallikaid ning selgitada välja, milliste tulude, toetuste või muude eelarveliste vahendite arvelt on nimetatud kulud kaetud ja millistest vahenditest kavandatakse katta eelarveaasta lõpuni tekkivad kohustused. Esitada kontrolli tulemused kirjalikult Põltsamaa Vallavolikogule hiljemalt 15.10.2026.
4. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Reet Alev
vallavolikogu esimees

Eelnõu esitaja: Põltsamaa vallavolikogu revisjonikomisjon

Ettekandja: revisjonikomisjoni esimees Sigrid Maansoo